

Αρχιεπίσκοπος Κύπρου Σωφρόνιος 1865 εως 1900

Ο Αρχιεπίσκοπος Σωφρόνιος τελευταίος Εθνάρχης και Ποιμίν του Ελληνικού Κυπριακού Ορθόδοξου στοιχείου της Κύπρου επι Τουρκοκρατίας και πρώτος επι αγγλοκρατίας. Υποδεχθείς τους Άγγλους Κατακτητές το 1878 είπε και τα εξής λόγια: "Με μεγάλη χαρά σας καλωσορίζω στην Κύπρο μας. Ανέκφραστη πραγματικώς είναι η χαρά όλων μας γιατί με τον ερχομό σας στην Κύπρο τελειώνει η αιμοσταγής τυραννία των Τούρκων που βάσταξε για 300 τόσα χρόνια και έρχεται μια Χριστιανική δύναμις η Φιλελεύθερη Αγγλία να μας κυβερνήσει. Μεγαλύτερη ακόμη είναι η χαρά μας γιατί η φιλελεύθερη Αγγλία είμαστε βέβαιοι όλοι πως σύντομα θα κάνει για την Κύπρο την ίδια χειρονομία που έκαμε για την Επτάνησο δηλ. θα παραδώσει και την Κύπρο στην μητέρα Ελλάδα που είναι ο διακαής πόθος όλων των Κυπρίων".

Ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Σωφρόνιος απεβίωσε το 1900 στις 12/25 Μαΐου 1900. Η εφημερίς "Φωνή της Κύπρου" δια του Φίλιου Ζαννέτου περιγράφει την συγκίνηση που επικράτησε δια το θάνατο του Εθνάρχη μας. Γράφει μεταξύ άλλων "Ορθορυβαθός της Τετάρτης η Αρχιεπισκοπή κατεκλύσθη υπό κόσμου πάσης τάξεως φύλου και θρησκειύματος. Οι

Υπό Ιακώβου Ζωρζή

πάντες επόθουν να ιδωσιν άπαξ έτι την σειπή μορφή του ποιμεναρχού των και να ασπασθώσιν ευλαβως την χείρα ήτις επί 35 έτη ηυλόγει αυτούς. Αλλά και οθωμανοί πολλοί μετέβησαν και ησπάσθησαν την χείρα του σεβαστού νεκρού αποδίδοντες ούτω σεβασμόν και εκτίμησιν εις τον προϊστάμενον της αυτοκέφαλου εκκλησίας της Κύπρου. Το πένθος δύναται τις να είπη ήτο γενικόν. Τα καταστήματα έκλεισαν, οι φανοί της πόλεως είχαν αναφθή κεκαλυμμένοι δια μελανών πέπλων επί του εξώστου δε του Δημαρχείου, των δημοσίων καταστημάτων και πολλών οικίων ανηρτήθησαν ωσαύτως μελανοί πέπλοι και μεσίστιες σημαίες.

Η Κυβέρνησις επί τη ενσκηψάση εις την εκκλησία συμφορά ουδενός περέλειψε μέσου όπως εκδηλώσει το πένθος της.

Τα δημόσια γραφεία εκλείσθησαν, αι του Νομοθετικού Συμβουλίου συνεδριάσεις διεκόπησαν μέχρι της Δευτέρας ο δε πρόεδρος του Δικαστηρίου κ. Φρέρε αναγγέλλων προς το δικηγορικών σώμα το θάνατον του Μακαριωτάτου ζήτησε την διακοπή των εργασιών αυτού και είπε εν μεγίστη συγκινήσει ωραιότατους υπέρ του τεθνεώτος λόγους:

«Μετά βαθείας λύπης ηκούσαμε το θλιβερόν γεγονός όπερ έπληξε την Εκκλησία της Κύπρου δια του θανάτου του γεραρού Αρχιεπισκόπου της Κύπρου, ανδρός σεβαστού και χαρκατήρος εξόχου ως ήρμοζεν εις το υψηλόν υπουργήμα όπερ λίαν επαξίως κατείχε. Η Κύπρος και ίδως ο ορθόδοξος πλήθυσμός αυτής ένεκα του θανάτου του αιμνήστου ανδρος απώλεσε ποιμενάρχην ενάρτεον ανεπίληπτον διαγαγόντα βίον όθεν προς ένδειξιν βαθείας λύπης ήτις συνεχει πάντας, αναβάλλω την παρούσα συνεδρίαν και το Δικαστήριον κλείει τας θύρας αυτού».

Ποιός ήταν όμως ο Κύπρου Σωφρόνιος;

Εγεννήθη στις 27 Απριλίου 1825 στο Χωρίο Φοινί, επαρχίας Λεμεσού. Σε ηλικία επτά χρόνων πήγε στην μονή Τροοδιτίσσης και εκεί εδιδάχθη τα πρώτα του γράμματα από τον θείο του Χαράλαμπο που ήταν σκευοφύλαξ της εν λόγω μονής. Προχειρίσθη διάκονος εις την μονή Χρυσορροιατίσσης απο του Μητροπολίτη Πάφου Χαρίτωνος. Απήλθε για λίγο στην Αττάλεια διδασκόμενος υπό του διαπρεπούς διδασκάλου Μιχαήλ Οικονομίδου. Μετά τριετή εκείθεν διαμονήν απήλθε εις Σμύρνην διακονών εν τω ιερώ ναώ τίου Αγίου Χαραλάμπους του Νοσοκομείου των ορθόδοξών και

φοιτών εις την διάσημον της ελληνικωτάτης πόλεως Ευαγγελικήν Σχολήν εν η και διδάσκαλος μετά διαγωνισμό ανεδείχθη.

Μετά επτά έτη μετέβη στην Αθήνα και έγινε μαθητής του Β' Γυμνασίου επί του Γυμνασιάρχου Νικολάου Χορτάκη. Ευδοκίμως περατώσας τας γυμνασιακάς του σπουδάς ενεγράφη εις την Θεολογική σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών παρακολουθώντας και μαθήματα της Φιλοσοφικής Σχολής.

Περατώνοντας Θεολογία και Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών επανήλθε στην Κύπρο.

Τότε ανέλαβε την διεύθυνση της Ελληνικής Σχολής Λευκωσίας την οποία είχε ιδρύσει ο Αρχιεπίσκοπος Κυπριανός.

Το 1865 θανόντος του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Α' υπό της Χολέρας που ήταν τότε επιδημία στο νησί, όλα τα βλέμματα στράφηκαν στον Σχολάρχη Κληρικό, τότε Ιεροδιάκονο Σωφρόνιο, που εξελέγη νέος Αρχιεπίσκοπος Κύπρου. Την 26η Οκτωβρίου 1865 προχειρίσθη πρεσβύτεριος και τη 28η Οκτωβρίου 1865 Επίσκοπος, Ενθρονίσθη δε αυθημερόν Αρχιεπίσκοπος Νέας Ιουστινιανής και Πασης Κύπρου.